

MEDLEMSRAPPORTERING FOR

Fairtrade Norge

For 2021

*”En av Etisk handel
Norges styrker er
flerpartssamarbeidet.”*

Til lesere av rapporten

Etisk handel Norge er et flerpartsinitiativ som gjør det mulig å møte komplekse og utfordrende problemstillinger virksomheter ikke kan takle alene. Den nye Åpenhetsloven setter krav til virksomheters aktsomhetsvurderinger, og de blir styrket gjennom gjensidig dialog med interessenter. Her spiller våre medlemsorganisasjoner en viktig rolle, både som part i Etiskhandel Norges flerpartssamarbeid og som part i aktsomhetsvurderingsarbeidet. Våre medlemsorganisasjoner bidrar med spisskompetanse og ressurser, ved å være pådrivere i rettighetsarbeid og politisk påvirkning, og ved å bidra til å styrke oppslutningen om etisk handel. I tillegg er organisasjonene forpliktet til å stille etiske krav i egne innkjøp.

Organisasjonene i Etisk handel Norge er ulike og har dermed også ulikt fokus. For eksempel er arbeidstakerorganisasjoners viktigste mål å styrke fagforeninger og arbeidstakers rettigheter, og i Etisk handel Norge kan de dele sin kompetanse om dette viktige temaet med andre medlemmer. Frivillige organisasjoner har verdifull kunnskap om lokale forhold i produsentland, de har lokale samarbeidspartnere, og de kan gjennomføre kampanjer for å skape bred oppmerksomhet. Arbeidsgiver- og interesseorganisasjoner kan ta tak i problemstillinger medlemmene har felles og slik initiere prosjekter på vegne av mange Etisk handel Norge-bedrifter.

Denne rapporteringsmalen er laget slik at den skal kunne brukes av alle organisasjoner som er medlemmer i Etisk handel Norge. Den enkelte organisasjons rolle og fokus vil bestemme hvor detaljert de enkelte spørsmål kan besvares.

Heidi Furustøl
Daglig leder Etisk handel Norge

Forord fra: **Annabelle Lefebure-Henriksen, Daglig leder**

I likhet med fjoråret har 2021 vært preget av usikkerhet. Mennesker og samfunn verden over kjenner fortsatt på konsekvensene av koronapandemien og følgende av den globale oppvarmingen som temperaturendringer, tørke eller flom blir stadig tydeligere. Vi kan ikke få til endringer alene og derfor er det viktig at vi står sammen for å bekjempe sult og fattigdom ved å jobbe for bærekraftige matsystemer.

Fairtrade er en internasjonal sertifisering- og merkeordning. Vi jobber for en verden hvor næringsliv fremmer utvikling gjennom rettferdig og bærekraftig handel. Gjennom høyere krav til råvarebetaling, krav om tryggere arbeidsforhold og beskyttelse av miljøet, bidrar produksjon og handel etter Fairtrade-standardene til et mer bærekraftig jordbruk og bedre forhold for bønder og arbeidere i Afrika, Asia og Latin-Amerika.

Fairtrade Norge er en stiftelse som har som mandat å informere om og forvalte merkeordningen i Norge. Sekretariatet består av rådgivere som jobber opp mot dagligvare, storhusholdning, myndigheter og offentlig sektor for å rådggi om hvordan håndtere utfordringer og risiko på råvarene i verdikjeder. Fairtrade Norge har ansvar for lisensavtaler med norske lisenstakere på vegne av Fairtrade-systemet. Vi søker samarbeid med sivilsamfunnsaktører, myndigheter og andre for å fremme vårt arbeid og budskap i Norge.

Fairtrade Norge deler Etisk Handel Norge sitt formål om å fremme ansvarlig forretningspraksis i leverandørkjeder slik at handel bidrar til å ivareta menneske- og arbeidstakerrettigheter, samfunn og miljø.

I 2022 trer åpenhetsloven i kraft. Den nye loven setter krav til hvordan bedrifter skal arbeide for å ivareta menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i forbindelse med produksjon av varer og tjenester. Selskaper må kartlegge, vurdere, forebygge og håndtere potensielle og eksisterende negative konsekvenser av sin virksomhet. Fairtrade er et viktig verktøy for risikoreduksjon i bedrifters arbeid med aktsomhetsvurderinger. Derfor vil vi i 2022 fortsette vår innsats hos virksomheter og offentlige innkjøpere. Deres bidrag utgjør en stor og viktig forskjell for mange bønder og arbeidere. Parallelt, vil vi arbeide for å øke bevissthet om og satsing på bærekraftige produkter i forbrukersegmentet. Over 75 % av norske forbrukere kjenner Fairtrade-merket. Stadig flere er opptatt av hvor varene de handler kommer fra og under hvilke forhold de er produsert. Merkeordninger gir forbrukerne kunnskap om produktene de kjøper, og er en enkel måte for dem å omsette sitt engasjement for mennesker og miljø til handling.

Om organisasjonen

Organisasjonsnavn:

Fairtrade Norge

Type organisasjon:

Stiftelse

Beskrivelse av organisasjonen:

Fairtrade er et rammeverk for bærekraftig produksjon og mer rettferdig handel med råvarer dyrket av småskalabønder og arbeidere i Afrika, Asia og Latin-Amerika. Fairtrade International (FI) innehar spisskompetanse på menneskerettigheter, arbeidsforhold og kvinners rettigheter m.m. De internasjonale Fairtrade-standardene innebærer at de sertifiserte produsentene blant annet får økt markedsadgang, tryggere arbeidsforhold og mottar en garantert minimumspris for råvarene sine. Bedre økonomi og arbeidsforhold gir bønder og arbeidere mulighet til å ta styring over eget liv, planlegge framtiden og bidra til positiv utvikling i lokalmiljøet. Stiftelsen Fairtrade Norge ble etablert i 1997. Hvert nasjonale landkontor - som Fairtrade Norge (FTN) - skal være en aktiv pådriver og tilrettelegger for økt forbruk av Fairtrade-merkede produkter i sitt marked. FTN er en kunnskapsleverandør for myndigheter, private aktører og offentlig sektor, media og andre relevante bransjeorganisasjoner. FTN har kunnskap om råvarehandel i verdikjeden og er rådgiver for risikohåndtering ved innkjøp i dagligvaresektoren, næringsliv og offentlig sektor.

Organisasjonens størrelse:

Antall ansatte:

5

Omsetning (NOK):

6 400 000

Land som omfattes av prioriterte programmer/prosjekter:

Over 70 land i Afrika, Asia og Latin-Amerika

Kontaktinformasjon for rapporten:

Kontaktperson: Odd Michael Stavnes

Tittel: Adm. & Øk.

Epost: oms@fairtrade.no

Telefon: 91369069

Innmeldingsår i Etisk handel Norge:

2010

Forankring i organisasjonen

Beskriv hvordan etisk handel er forankret i organisasjonen:

Navn og stilling på øverste leder med etisk handel som en del av sitt hovedansvar:

Annabelle Lefebure Henriksen, daglig leder

Strategier og langtidsplaner som omhandler etisk handel:

Den overordnede misjonen som FI og FTN jobber for å oppnå, er å knytte forbrukere og råvareprodusenter i regioner med høy fattigdom tettere sammen, fremme mer rettferdige handelsbetingelser og sette fattige bønder og arbeidere i stand til selv å bekjempe fattigdom, styrke sin posisjon og ta mer kontroll over egne liv. Vårt overordnede mål og samfunnseffekt er å bidra til fattigdomsreduksjon blant råvareproduserende bønder og arbeidere i Sør.

Annet

Beskriv hva organisasjonen gjør for å kommunisere internt fokuset og innsatsen som følger av medlemskapet i Etisk handel Norge:

Prioriterte aktiviteter/mål i rapporteringsåret

Aktiviteter:	Status/framdrift
Oppfølging av relevante dagligvareaktører, merkevareeiere og lisenstakere, samt andre relevante aktører for å påvirke til innkjøp av Fairtradesertifiserte produkter.	Pågående prosesser. Skal ikke opphøre.
Påvirkningsarbeid myndigheter.	Pågående prosesser. Skal ikke opphøre.
Kommunikasjonsaktiviteter rettet mot utvalgte målgrupper	Pågående prosesser. Skal ikke opphøre.
Samarbeid med andre organisasjoner (Blant annet Etisk Handel Norge, Norges Vel, Miljømerking Norge, Debio, ForUM for Utvikling og Miljø).	Pågående prosesser. Skal ikke opphøre.

Prioriterte aktiviteter/mål for kommende rapporteringsår

Aktiviteter:
Oppfølging av relevante dagligvareaktører, merkevareeiere og lisenstakere, samt andre relevante aktører for å påvirke til innkjøp av Fairtrade sertifiserte produkter; med særlig fokus på forbrukerne.
Kommunikasjonsaktiviteter rettet mot utvalgte målgrupper; herunder forbrukerne.

Aktiviteter:

Samarbeid med andre organisasjoner (Blant annet Etisk Handel Norge, Miljømerking Norge, Debio, ForUM for Utvikling og Miljø).

Fokus-produkter: Bomull, kaffe, blomster, kakao og bananer

Fairtrade's visjon er en verden der alle bønder og arbeidere kan nyte godt av sikre og bærekraftige levekår, realisere sitt potensial og ha mer innflytelse over sin egen framtid.

Photo: Flickr, ILO Better Work Programme

1. Styrking av rettigheter og oppslutning om etisk handel

Photo: Shutterstock

Styrking av arbeidstakeres rettigheter, menneskerettigheter, miljø og antikorrupsjon

Har organisasjonen i rapporteringsåret jobbet for å styrke arbeidstakeres rettigheter, menneskerettigheter, miljøhensyn eller antikorrupsjon utenfor Norge?

Ja

Hvis ja, beskriv kortfattet de viktigste prosjekter/programmer/tiltak:

Prosjekt/program/tiltak	Beskrivelse	Etiske krav som omfattes
	Nedenfor beskrives noen av de mest sentrale Fairtrade-standardene, som skal være på plass for at man skal kunne bli Fairtrade-sertifisert. I tillegg er det krav til stadig utvikling og forbedring. Fairtrades standarder for bondekooperativer og plantasjer: •Kooperativer/plantasjer har krav på rettferdig betaling for det de dyrker. Fairtrade har satt en minimumspris for de fleste råvarer, og betalingen kan aldri gå under denne. Minimumsprisen er fastsatt på bakgrunn av prisnivået på levekostnader og innsatsfaktorer i produksjonen i hvert enkelt land og produktgruppe. •I tillegg til råvarebetalingen, får kooperative/plantasjearbeidere en såkalt Fairtrade-premium; en ekstra sum penger per kilo/liter/stilk som forvaltes av bøndene og arbeiderne selv	☒ Tvangsarbeid ☒ Fagorg. og kollektive forhandling. ☒ Barnearbeid ☒ Diskriminering ☒ Brutal behandling ☒ Helse, miljø og sikkerhet ☒ Lønn ☒ Arbeidstid ☒ Regulære ansettelser ☒ Marginaliserte befolkningsgrupp. ☒ Miljø ☒ Korrupsjon

Prosjekt/program/tiltak	Beskrivelse	Etiske krav som omfattes
Fairtrade er en internasjonal merkeordning som gjennom handel styrker bønder og arbeidere i fattige land. Fairtrade har valgt å basere systemet på standarder og tredjepartssertifisering og -kontroll fordi det skal være så utviklingsfremmende, forutsigbart og solid som mulig, for både bønder/arbeidere, handelsleddet og forbrukere. Arbeidstakersrettigheter, menneskerettigheter og miljøhensyn er viktige elementer i disse standardene. Standardene utarbeides av Fairtrade	i demokratisk fellesskap. •Bønder skal være organisert i kooperativer (samvirker) som driftes etter demokratiske prinsipper. Kvinner skal være representert i kooperativledelsen. •Alle plantasjearbeidere skal ha arbeidskontrakter, stillingsbeskrivelser, faste lønnsutbetalinger og minst nasjonal minstelønn. •Alle skal ha rett til å fagorganisere seg og drive kollektive lønnsforhandlinger. •Kvinnelige plantasjearbeidere har krav på minst to måneder lønnet barselpermisjon (skal i tillegg øke med en uke årlig inntil den når tre måneder), og ammepauser når de er tilbake på jobb. •Tvangs- og barnearbeid er ikke tillatt og organisasjonen har utviklet et "Child Labour Monitoring and Remediation System" •Arbeidsplassen skal være så trygg som mulig, og nødvendig verneutstyr skal brukes. Ansatte som er gravide, ammer, er under 18 år eller har kroniske sykdommer skal ikke utføre risikoarbeid. •Diskriminering på grunnlag av politisk ståsted, etnisitet, religion, kjønn, seksuell legning eller annet skal ikke finne sted. •Produksjonen skal foregå så miljøvennlig som mulig. Det er bl.a. krav om redusert sprøytemiddelbruk, rensing av utslippsvann og tiltak mot jorderosjon, og det oppfordres til og gis utdanning i hvordan legge om til økologisk jordbruk.	

Styrke oppslutningen om etisk handel

Har organisasjonen i rapporteringsåret gjort tiltak for å styrke oppslutningen om etisk handel:

Ja

Hvis ja, beskriv kortfattet de viktigste tiltakene:

Tiltak	Beskrivelse
Generell forbrukerkommunikasjon	Kommunikasjon i sosiale medier om utfordringer innen jordbruk i Sør og effekten av Fairtrade.
Diverse foredrag og proaktivt pressearbeide	
Aktiv dialog med kommersielle aktører	Løpende
Dialog med andre sivilsamfunnsorganisasjoner	
Påvirkningsarbeid myndigheter og politikere	Løpende

Deling av kompetanse og erfaringer

Har organisasjonen i rapporteringsåret delt kunnskap om eller erfaringer med etisk handel med bedrifter eller andre organisasjoner?

Ja

Hvis ja, gi en nærmere beskrivelse

Informasjon om risiko råvarer til en rekke aktører innen dagligvare og tekstil, samt organisasjoner og fagbevegelse.

2. Oppfølging av leverandører og samarbeidspartnere

Forankring av etiske krav hos leverandører og samarbeidspartnere

Oppgi en nettadresse til organisasjonens retningslinjer for etisk handel, eller legg dem ved:

www.fairtrade.no

Beskriv hvordan kravene i retningslinjene blir formidlet til organisasjonens leverandører og samarbeidspartnere:

Fairtrade Norge har et begrenset innkjøp da vi er en liten organisasjon som ikke kjøper inn råvarer, viderefører og selger et produkt videre.

Vi anser jordbruksprodukter som størst risiko for brudd på retningslinjene. Bomull (T-skjorter og handlenett), kaffe, te, banan, sjokolade og blomster som handles inn er Fairtrade sertifisert (når det finnes) og ofte også økologisk. Papiret og oppvaskmiddelet vi bruker er miljømerket (svanemerket eller EU blomsten). Distributør og logistikkpartner til vår leverandør av kontorrekvisita er sertifisert Miljøfyrtårn. Vi opplyser våre leverandører at vi er medlem av Etisk Handel Norge og at vi forventer at de følger etiske retningslinjer.

Screening av nye leverandører og samarbeidspartnere

Beskriv hvordan organisasjonen innlemmer hensynet til etisk handel når nye leverandører og samarbeidspartnere velges:

Se over

Oversikt over eksisterende leverandørkjede

Beskriv hva organisasjonen har gjort for å kartlegge risiko for brudd på retningslinjene for etisk handel til de viktigste varer og tjenester som kjøpes inn?

Se over

Hvis kartlagt, beskriv de viktigste utfordringene som er identifisert. Beskriv spesielt:

Hvilke produsentland som anses å være knyttet til høyest risiko:

Hvilke etiske krav som er mest utsatt for brudd:

Tiltak for å redusere risiko og oppnå forbedringer

Beskriv hvilke tiltak organisasjonen har gjennomført for å redusere risikoen for brudd på retningslinjene for etisk handel og bidra til forbedringer:

Kjøp av sertifiserte produkter se over.

Kontakt:
Fairtrade Norge
Odd Michael Stavnes
oms@fairtrade.no
91369069